

SAĞLIK SEKTÖRÜNDE ÇALIŞAN EBELERİN İŞKOLİKLİKLERİNİN İŞ STRESLERİ ÜZERİNE ETKİLERİ

Neslihan ÖZDEMİR¹

ÖZ

İş stresi iş hayatında her geçen gün önemli sorunlarından biri olmaya devam etmektedir ve strese neden olan faktörlerden biri de çalışanın işkolikliğidir. Bu çalışmanın amacı, işkolikliğin iş stresi üzerindeki etkisini ve aralarındaki ilişkileri ortaya koymaktır. Çalışma kapsamında ayrıca demografik değişkenlere göre işkoliklik ve iş stresinin farklılaşp farklılaşmadığına da bakılmıştır. Çalışmanın kapsamı ve sınırları Kayseri ilinde faaliyet gösteren özel sağlık kuruluşlarındaki ebe olarak çalışan personellerdir. Veri toplamak amacıyla anket uygulanmış ve elde edilen veriler çeşitli analizlere (T-testi, Anova, Korelasyon ve Regresyon) tabi tutulmuştur. Çalışma sonucunda işkolikliğin iş stresi üzerinde düşük düzeyde etkisi olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca, yüksek yaştaki ebelerin işkolikliklerinin ve iş streslerinin yüksek olduğu tespit edilmiştir. Çalışmanın literatüre ve araştırma yapacaklara katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: İş stresi, işkoliklik, ebe çalışanlar.

Jel Kodları: A42, A27

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, neslihan.ozdemir@ahievran.edu.tr

THE EFFECTS OF WORKAHOLISMS OF MIDWIVES WORKING IN HEALTH SECTOR ON WORK STRESS

ABSTRACT

Work stress continues to be one of the important problems in business life day by day, and one of the factors that causes stress is the employee's workaholism. The purpose of this study is to reveal the effect of workaholism on job stress and the relationships between them. Within the scope of the study, it was also examined whether workaholism and work stress differ according to demographic variables. The scope and limits of the study are the personnel working as midwives in private health institutions operating in Kayseri. A questionnaire was applied to collect data and the data obtained were subjected to various analyzes (T-test, Anova, Correlation and Regression). As a result of the study, it has been determined that workaholism has a low level of impact on work stress. In addition, it has been determined that the workaholisms and work stresses of the midwives aged older are high. The study is thought to contribute to the literature and researchers.

Keywords: Work stress, workaholism, midwives workers.

JEL Codes: A42, A27

GİRİŞ

Sağlık çalışanların da diğer çalışanlarda olduğu gibi kariyer konusundaki yükselme yarışları, hastaların taleplerine hızlı cevap verme isteği vb. gibi durumlar işkolik olmalarına neden olabilir. İşkoliklik yöneticiler açısından bakıldığında kurum performansı açısından olumlu olarak düşünülebilir. Çünkü işkolik çalışanlar diğer çalışanlara göre daha fazla iş yaparlar ve daha verimlidirler. Bu verimlilik kuruma performans anlamında kazanç olarak geri dönecektir.

İşkolik çalışanların olumlu olduğu kadar kurum açısından olumsuz yönleri de vardır. İşkolik çalışanlar sebebiyle stresli bir çalışma ortamı oluşabilir ve hatalı işlem yapma riski artabilir. (Bayraktaroğlu and Dosaliyeva, 2016: 12). Özdemir (2019)'in belirttiği gibi sağlık çalışanlarının örgütlerine bağlılıkları son derece önemlidir ve bunun için yapılması gerekenlerden birisi de sağlık personellerini teşvik edici düzenlemelerin artırılması olarak belirtilmiştir.

Sağlık sektöründeki sağlık çalışanlarının vereceği kararların hizmet alan vatandaşlara etkisi şüphesiz büyük bir önem ve ciddiyet arz etmektedir. İnsanların sağlıklarına kavuşmaları için uygulanan sağlık hizmeti sunumunda izlenecek olan özverili davranışlar ve alınacak kararlar kişilerin iyilik hallerini koruyacağı gibi alınacak veya gösterilecek olan yanlış veya kasıtlı olarak gösterilen davranış veya hizmet sunumu aynı şekilde insan sağlığında kalıcı hasarlara neden olabilmektedir (Erkutlu vd., 2019).

Bu çalışmanın özellikle sağlık personeli üzerinde yoğunlaşmış olması insan hayatında önemli bir yere sahip olan ebe çalışanlara yönelik spesifik olarak bu tür bir çalışmanın yapılmamış olmasından kaynaklanmaktadır. Özellikle bebeğin ilk dünyaya gelmesinde çok önemli bir yere sahip olan ebeler bu araştırmanın örneklemini oluşturmaktadır.

İşkoliklik

Çalıştığı işine alışılanın dışında odaklanmayı ve bağlanmayı ifade etmek için kullanılan işkoliklik kavramı ilk defa Amerikalı bilim insanı Oates tarafından ortaya atılmış bir kavramdır. İşkoliklik, ara vermeden devamlı çalışma sonucu ortaya çıkan sağlığı ve diğer çalışanlarla ilişkileri olumsuz etkileyen bir duygu ve kontrol edilemez bir gereksinim olarak tanımlanmıştır (McMillan vd., 2001). Günbeyi ve Gündoğdu (2010) çalışmalarında işkoliklerin de diğer madde bağımlıları gibi araştırılmaya ihtiyaç duyulan bir konu olmasına karşın toplumda gecesini gündüzüne katarak çalışmak gibi ifadelerle takdir edilecek bir konu olarak görülebildiğini de belirtmişlerdir.

İşkoliklik çalışan bireyin sürekli kendisini çalışma gereksinimi içerisinde hissetmesi ve çalışmadığı durumlarda kendini rahatsız hissetmesi olarak da tanımlanabilir. İşkolik birey bu nedenlerde hobilerini, ailesini ve özel yaşantısını ihmal edebilmektedir (Zincirkıran, 2013).

İş Stresi

İş stresi çalışan bireyde zihinsel ve fiziksel olarak denge sorunları yaratan yorgunluk durumunu ifade etmektedir (Akpınar, 2008). Çalışanlardaki iş stresi seviyelerinin düşük düzeyde olması iş

hayatındaki motivasyon ve verimlilik konusunda olumlu etkiler sağlamaktadır. Ancak çalışanın stres düzeyi yüksek olduğunda çalışan için motivasyonu olumsuz yönde etkilemektedir (Tiyce vd., 2013).

İşkoliklik ve İş Stresi Arasındaki İlişkiler

İşkoliklik ve iş stresi konusu arasındaki ilişkilere dönük yapılmış araştırmalar incelendiğinde Akdağ ve Yüksel (2010) yaptıkları çalışmalarında işkoliklik ve algılanan stres ilişkisinde kontrol odağının rolünü incelemişlerdir ve araştırma sonucunda, işkoliklik ve stres ilişkisinde iç kontrol odağının düzenleyici bir role sahip olduğunu tespit etmişlerdir. Srivastava (2012) Hindistan'ın Mumbai şehrinde uzman çalışanlar üzerinde yaptığı çalışmasında stres ve kaygının işkoliklik, iş değerleri ve iş taleplerini etkilediği belirlenmiştir. Ayrıca hizmet sektöründeki uzmanların, imalat sektöründeki uzmanlardan daha fazla stres ve kaygıya sahip olduklarını tespit etmiştir. Gürel ve Altunoğlu (2016) çalışmalarında işkoliklik, yaşam doyumu ve iş stresi arasındaki ilişkiyi incelemişler ve aralarında pozitif bir ilişki olduğunu saptamışlardır. Jenaabadi vd. (2017) ise sağlık sektöründe yaptıkları çalışmalarında, hemşirelerin işkoliklikleri ile stres ve tükenmişlikleri arasındaki ilişkiyi incelemişler ve yine anlamlı pozitif bir ilişki olduğunu belirlemişlerdir. Oğlak ve Durmaz (2018) da sağlık çalışanları üzerine çalışma yapmışlar ve sağlık çalışanlarının işkoliklikleri ile iş stresleri arasındaki ilişkiyi incelemişlerdir. Ayrıca çalışmalarında işkoliklik ve stres düzeyinin demografik özelliklere göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğini de incelemişlerdir. Çalışmanın sonucunda, sağlık çalışanlarının işkoliklik ve stres düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki olduğu, kadınların erkeklere göre daha stresli olduğu, hastanede yönetici olan ile olmayan çalışanların işkolikliklerinin anlamlı olarak farklılık gösterdiği belirlenmiştir.

Bu bilgilerden hareketle araştırmanın problemi *“işkolikliğin iş stresi üzerindeki rolünü belirlemek”* tir.

Araştırmanın Amacı ve Önemi

Bu çalışmanın özellikle sağlık personeli üzerinde yoğunlaşmış olması insan hayatında önemli bir yere sahip olan ebe çalışanlara yönelik spesifik olarak bu tür bir çalışmanın yapılmamış olmasından kaynaklanmaktadır. Özellikle bebeğin ilk dünyaya gelmesinde çok önemli bir yere sahip olan ebeler bu araştırmanın örneklemini oluşturmaktadır. İş hayatı teknoloji nedeniyle sürekli değişmekte ve gelişmektedir. Bu değişim iş yoğunluğunu da beraberinde getirmektedir. Bu yoğunluk çalışanların stres yaşamalarına neden olabilir. Stres iş hayatının en önemli sorunlarından birisidir. Bu yüzden özellikle işkolik çalışanların stresi yönetmeleri çok önemlidir. Bu çalışma işkolik sağlık çalışanlarının streslerinin azaltılması noktasında yol gösterici olması bakımından önem arz etmektedir. Ayrıca alanyazında bu konuda yeterli çalışmaya rastlanılmamış olması sebebiyle de bu çalışma önem taşımaktadır.

Araştırmanın Hipotezleri

Bu çalışmanın amacı işkoliklik, iş stresi ve demografik özellikler arasındaki ilişkileri test etmektir. Bu amaçlar doğrultusunda çalışmanın hipotezleri şu şekilde belirlenmiştir:

H₁: İşkoliklik ile iş stresi arasında anlamlı ve pozitif bir ilişki vardır.

H₂: İşkoliklik yaşa göre farklılaşmaktadır.

H₃: İşkoliklik eğitim durumuna göre farklılaşmaktadır.

H₄: İş stresi yaşa göre farklılaşmaktadır.

H₅: İş stresi eğitim durumuna göre farklılaşmaktadır.

Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

Araştırmanın evrenini Kayseri ilindeki faaliyet gösteren özel hastanelerde ve kuruluşlarda görev yapan ebeler oluşturmaktadır. Araştırmanın ana kitlesini 84 ebe oluşturmaktadır. Kayseri Valiliği web sayfası verilerine göre Kayseri ilindeki özel sağlık kuruluşlarında 84 ebe görev yapmaktadır (<http://www.kayseri.gov.tr/saglik-hizmetleri>, 13.03.2020). Araştırma kapsamında 79 ebeden anket yolu ile veriler toplanmıştır. Araştırmaya katılım %94 olarak gerçekleşmiştir.

Verilerin Toplanması

Araştırmada verilerin toplanmasını sağlamak için anket yöntemi uygulanmıştır. Araştırma anketi üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölüm demografik değişkenleri içermektedir ve 4 soruya yer verilmiştir. Anketin bu bölümünde yaş, medeni durum, eğitim durumu ve aylık gelir düzeyi şeklindeki sorulara yer verilmiştir. Anketin ikinci bölümünde House ve Rizzo (1972) tarafından geliştirilen 7 soruluk tek boyutlu iş stresi ölçeği yer almaktadır. Anketin üçüncü bölümünde ise Schaufeli, Taris ve Bakker (2006) tarafından geliştirilen, Doğan ve Tel (2011) tarafından Türkçeye uyarlanan 17 soruluk DUWAS işkoliklik ölçeği bulunmaktadır.

Araştırmanın Bulguları

Çalışma kapsamında uygulanan anketten elde edilen verileri analiz etmek için “SPSS 22.0” programı kullanılmıştır. Araştırma kapsamında korelasyon analizi, regresyon analizi, T-testi ve Anova testi gibi analizler yapılmıştır. Bu analizler sonucunda elde edilen bulgular değerlendirilmiştir. Ölçüm araçlarıyla toplanan veriler doğrultusunda ortaya çıkan değişkenler ve bu değişkenlerin tanımları şu şekildedir: İşkoliklik bağımsız değişken iken; iş stresi bağımlı değişkendir.

Demografik Bulgular

Bu kısımda ebe olarak Kayseri’deki özel sağlık kuruluşlarında çalışan ebeler mezunu personelin demografik özelliklerinden yaş, medeni durum, eğitim düzeyi ve gelir düzeyi durumları incelenmiş ve Tablo 1’de frekans ve yüzdeleri verilmiştir.

Tablo 1. Ebe olarak çalışan personele yönelik demografik bulgular

Değişkenler		Frekans	Yüzde (%)
Yaş	20 yaş ve altı	4	5,06
	21-40 yaş arası	51	64,56
	41 yaş ve üzeri	24	30,38
	Toplam	79	%100
Medeni Durum	Evli	52	65,82
	Bekâr	27	34,18
	Toplam	79	%100
Eğitim Düzeyi	Lise	4	5,06
	Önlisans	5	6,33
	Lisans	62	78,48
	Lisansüstü	8	10,13
	Toplam	79	%100
Gelir Düzeyi	0-2300 TL'den az	4	5,06
	2301-5000 TL arası	60	75,95
	5000'den fazla	15	18,99
	Toplam	79	%100

Ebe olarak çalışanlar ile yapılan anket sonucunda katılımcıların yarısından fazlasının 21-40 yaş aralığında olduğu görülmüştür (%64,56). Çalışanların medeni durumları incelendiğinde evlilerin oranının daha yüksek olduğu görülmektedir (%65,82). Ebe olarak çalışanların gelirleri incelendiğinde pek çoğunun 2301-5000 TL arası gelire sahip olduğu görülmüştür (%75,95).

Güvenilirlik Analizi Sonuçları

İşkoliklik ve iş stresinin güvenilir olup olmadığına yönelik yapılan güvenilirlik analizi sonuçları Tablo-2 de belirtilmiştir.

Tablo 2. İşkoliklik ve iş stresi güvenilirlik analizi sonuçları

İş Stresi		İşkoliklik	
Cronbach's Alpha	N of Items	Cronbach's Alpha	N of Items
,792	7	,880	17

Anketlerdeki iş stresi ölçeğine yönelik Cronbach's Alpha değeri 0,792 (N=7); işkoliklik ölçeği Cronbach's Alpha değeri ise 0,880 (N=17); çıkmıştır. Bu değerler 0,70 değerinden büyük oldukları için kullanılan ölçekler güvenilir diyebiliriz (Nunnally, 1978).

Tablo 3: Eğitim düzeyine göre iş stresi ve işkoliklik anova testi analiz sonuçları

	Eğitim Düzeyi	Ort.
	Lise-Dengi	2,33
	Önlisans	2,21
	Lisans	2,18
	Lisansüstü	2,00
	Toplam	2,19
Sig ,598		
	Lise-Dengi	2,83
	Önlisans	2,79
	Lisans	2,80
	Lisansüstü	2,21
	Toplam	2,66
Sig ,688		

* Ortalama farklılığı 0.95 güven aralığında anlamlıdır.

Tablo 3'deki verilere bakıldığında eğitim durumuna göre iş stresi ve işkolikliğin istatistiksel olarak farklılık arz etmediği görülmektedir. Buradan yola çıkarak H₃ ve H₅ hipotezleri eğitim düzeyi değişkeni bakımından kabul edilmemiştir.

Tablo 4: Yaşa göre iş stresi ve işkoliklik anova testi analiz sonuçları

	Yaş	Ortalama
İş Stresi	20 den az	2,12
	21-40 arası	2,47
	41 den fazla	2,63
	Toplam	2,41
Sig ,045		
İşkoliklik	20 den az	2,55
	21-40 arası	2,96
	41 den fazla	3,15
	Toplam	2,89
Sig ,012		

* Ortalama farklılığı 0.95 güven aralığında anlamlıdır.

Özel sektörde çalışan ebelik bölümü mezunu personellerin yaşları bakımından iş stresi ve işkolikliklerinin farklılık gösterip göstermediğini anlamak için yapılan anova analizi sonucunda yaşa göre iş stresi ve işkolikliğin farklılık arz ettiği görülmektedir. Tablo 4'deki veriler incelendiğinde çalışanların yaş aralıkları arttıkça işkolikliklerinin ve iş streslerinin arttığı görülmüştür. Bu bağlamda H₂ ve H₄ hipotezleri kabul edilmiştir.

Tablo 5: İşkoliklik ile iş stresi arasındaki ilişkiye yönelik korelasyon analizi sonuçları

		İş stresi
İşkoliklik	Pearson Correlation	,251**
	Sig. (2-tailed)	,000

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

* . Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

Tablo 5’de ebe olarak çalışan personelin işkoliklik ile iş stresleri arasındaki ilişkiyi gösteren korelasyon analizi sonuçları incelendiğinde işkoliklik ile iş stresi arasında pozitif yönlü anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 9: İşkoliklik ile iş stresi arasındaki ilişkiye yönelik regresyon analizi sonuçları

	B	Sig.	Beta	t
Sabit	,712	,000		3,811
İşkoliklik	,540		,473	8,139
R	,466			
R²	,199			
Düzeltilmiş R²	,215			
Standart Hata	,762			
F Değeri	,560			
Durbin-Watson	1,503			

Bu çalışmada işkolikliğin iş stresine ne kadarlık etki ettiğini analiz etmek için regresyon analizi yapılmıştır. Korelasyon analizinde de belirtildiği gibi işkolikliğin iş stresi üzerinde anlamlı bir etkisinin olduğu görülmektedir. Korelasyon ve regresyon analizi sonuçları birlikte değerlendirildiğinde H₁ hipotezinin kabul edildiği söylenebilir. İşkolikliğin iş stresinin üzerinde anlamlı bir etkisinin olduğu ve yaklaşık % 20 oranında açıklayıcı olduğu (R²=0.199) görülmektedir.

Sonuç

Araştırma sonucunda H₁, H₂ ve H₄ hipotezleri kabul edilmiş; H₃ ve H₅ hipotezleri ise reddedilmiştir. Araştırmamızın ana hipotezi olan işkolikliğin iş stresini pozitif yönde arttırması sonucuna istinaden; işine kendini adayan işkolik bireyler diğer çalışanların daha hırslı olmalarını sağlayabilir ve onların da performanslarının artması sağlanabilir. Ancak bu durum onların streslerinin artmasına da neden olabilir ki bu da ciddi problemlerin oluşmasına neden olabilir. Dolayısı ile işkolik kişilerin daha kontrollü olmalarını sağlayacak önlemler alınmalıdır. Sağlık çalışanlarında iş yükünün fazla olmasına bağlı olarak rol belirsizliklerinin olabilmesi gibi hususlar neticesinde önlemlerin yeteri kadar alınmaması sonucunda işkoliklik körüklenmekte bu durum da sağlık çalışanlarının stresini tetiklemektedir. Stres sonucunda sağlık çalışanlarının davranışlarında değişimler ve meslektaşlarıyla sorunlar yaşanabilmektedir. İşkoliklik çalışılan örgüte olumlu katkılar sağlasa da işkolik olan çalışanda depresyon, yalnızlık duygusu, uyku bozukluğu, sinir hali, konsantrasyon kaybı gibi olaylara neden olabilmektedir. İşkolikliğin neden olduğu stres sağlık çalışanlarını aslında tasvip etmedikleri sigara ve alkol kullanımına itebilmektedir. Ayrıca sağlık çalışanlarının tükenmişlikleri de artabilmektedir. Bu ve benzeri durumlar sağlık çalışanlarının özel hayatlarını olumsuz şekilde etkileyebilmektedir.

Bu ve benzeri durumlara karşı örgütler sağlık çalışanlarının mesai saatlerinde dinlenmelerine fırsat tanımalı ve haftalık 40 saati aşmayacak mesai düzenlemesi yapmalıdır. Fazla çalışmaları

karşılığında aldıkları mesai ücretleri ve izinlerde düzenlemelere gidilmelidir. Araştırma sonucunda ebe çalışanların eğitim düzeyleri ile işkoliklikleri ve iş stresleri arasında bir ilişki olmamasına karşın yaşları ile işkoliklik ve iş stresleri arasında bir ilişki belirlenmiştir. Bu sonuca istinaden daha büyük yaştaki ebe çalışanların işkolikliklerini ve dolayısı ile iş streslerini azaltıcı önlemler alınmalıdır. Araştırmada sadece Kayseri ilindeki özel hastanelerde çalışan ebeleri örneklem olarak alınması araştırmanın kısıtını oluşturmaktadır.

KAYNAKÇA

- Akdağ, F., Yüksel, M. 2010. İnsan kaynakları yönetimi açısından işkoliklik ve algılanan stres ilişkisinde kontrol odağının rolü, *Organizasyon ve Yönetim Bilimleri Dergisi*, 2(1), 47-55.
- Akpınar, B. (2008). Eğitim sürecinde öğretmenlerde strese yol açan nedenlere yönelik öğretmen görüşleri, *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 16(2), 359-366.
- Bayraktaroğlu, S., Dosaliyeva, D. 2016. İşkolikliğin örgütsel bağlılık üzerindeki etkisi: bankacılık sektöründe bir araştırma, *Bingöl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6(11), 9-27.
- Doğan, T., Tel, F. D. (2011). Duwas işkoliklik ölçeği Türkçe formunun (DUWASTR) geçerlik ve güvenilirliğinin incelenmesi, *AİBÜ, Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(1), 61-69.
- Erkutlu, H. V., Kayacan, M., Özdemir, H. Ö. (2019). Sağlık çalışanlarında psikolojik güvenlik ile üretkenlik karşıtı iş davranışları arasında bir çalışma, *Sosyal Beşeri ve İdari Bilimler Dergisi*, 2(3), 166-179.
- Günbeyi, M. ve Gündoğdu, T. (2010). Polis teşkilatının “işkolik işgörenleri, *Doğuş Üniversitesi Dergisi*, 11(1), 56-63.
- Gürel, E. B. B., Altunoğlu, A. E. (2016). İşkoliklik, iş stresi ve yaşam doyumu arasındaki ilişkilerin incelenmesi: Muğla ilinde bir araştırma, *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 9(42), 1431-1438.
- House, R. J., Rizzo J. R. 1972. Role Conflict and ambiguity as critical variables in model of organizational behavior, *Organizational Behavior and Human Performance*, 7, 467-505.
- Jenaabadi, H., Miri, M. R., Mirlatifi, P. R. (2017). Correlation of workaholism with job stress and job burnout in nurses, *Journal of Health Promotion Management (JHPM)*, 6(2), 20-25.
- McMillan, L., O’Driscoll, M., Marsh, N., Brady, E. (2001). Understanding workaholism: data synthesis, theoretical critique, and future design strategies, *International Journal of Stress Management*, 8, 69-91.
- Nunnally, J. 1978. Psychometric Theory (McGraw-Hill, New York).
- Oğlak, S. ve Durmaz, E. (2018). The relationship of stress and workaholism to demographic variables and occupational status in health care workers: İstanbul Şişli Hamidiye Etfal Research and Training Public Hospital, *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 4(2), 112-122.

Özdemir, H. Ö. (2019). Sağlık çalışanlarının örgütsel davranışları üzerine projeksiyon çalışması: Kırşehir örneği, *Ahi Evran Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 3(1), 13-23.

Schaufeli, W. B., Taris, T.W., ve Bakker, A. (2006). “On the differences between work engagement and workaholism”, İçinde R. Burke (Ed.): *Research Companion to Working Time and Work Addiction* (ss. 193-217). Edward Elgar: Northampton, MA.

Srivastava, M. (2012). Stress, workaholism and job demands: A study of executives in mumbai, *NMIMS Management Review*, 22, 94-116.

Tiyye, M., Hing, N., Cairncross, G., Breen, H. (2013). Employee stress and stressors in gambling and hospitality workplaces. *Journal of Human Resources in Hospitality & Tourism*, 12(2), 126-154.
<http://www.kayseri.gov.tr/saglik-hizmetleri>

Zincirkıran, M. (2013). İşkoliklik ile iş-aile çatışması ilişkisinin yapısal eşitlik modeli ile incelenmesi: Sağlık işletmelerinde bir uygulama, Doktora Tezi, Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme Anabilim Dalı, Diyarbakır.